

Kultura-ezaren erruak arek eta onek dituztela esango didazu agian. Nola ez, ba? Ta zuk eta nik ezer egin aal dugu? Jakin dezagula, gero, erdalkeria bezin kaltegarri zaiola Euskalerrriari gure txanponezko kultura uskeria. Alperrik gabiltz egunerokoen sasikeria, kultura paltsoa, bakarrik dugun bitartean. Unibersidade-edo esan oi diren oietako bat bear dugu; ai denez, oso egokiak omen dire emen aitatzen dugun zera ori emateko. Baiña, ona emen biderdian, Baiño ta Baiña'ren Beñat semea... Gu, beintzat, saia gaitzen Europa'ren gaurko kultura ta problematikaz gere adimen eta gogoak ase ta cstatzen.

Leenik gizondu gaitezen, eta gero euskaldundu. Europeanen bizi-zorna sar beki-gu espiritu-muñetaraño; au gabe, gure euskerak ez du baliozko ezer ematerik. Jakin dezagula nun bizi geran, gure bizitokia ez dagoela gero illargiaren aruzkaldeko adarraren puntaren puntan. Izan gaitezen leialak: bai gure erriari dagokion europear jakintza ta gogoia txertatzekoan, baita zor diogun izkuntzaz ematean ere.

Oteitza sundiarena datorkit burura: Paleolitos Aroa ezkerro, gure erriak ukitu gabe dauzkala, alegia, bere aalmen eta indar denak. Ezer egingo bada, fedea, fedea bear dugu. Euskalerrria ez da oraindik antzutu, begira bestela mundua-zear doazkigun gizandiak, ta oiek ere gaur ifioiz baiño ugariago.

Otoi, izan gaitezen euskaldUN europear, geroaren gaillur garaienera garamazkiken bideari euskeraz eta kultura biziz ekinaz. Bultza dezagun Euskalerrria Europa-ko bideetan barrena, Jainko Onak ezarri d'on betekizuna oparo mami dezan.

Intxausti'tar Joseba, ofm.

YAKIN'en Udarako zenbakian emango dugu orain sei illabete zuzendu genizuen IRITZI BILLA'ren berri. Oraindik erantzun gabekorik balego egin beza lenbaitlen. Eta udarako zenbakirako lanak bialdu izkiguzue Agostuaren 31'rako. Agorraren lenengo amabostean argitaratuko da-ta.

ORIXE'n erantzuna

—Ikus: YAKIN'ko, Epaila 1960, 2 or.—

1. -iri ta ez -eri (Bidaso ondoon bezala) —e ori neree ez dalako; beraz nere gogara hebertárrái; guk gizonari ta gizonári, bakoitzarena ta aunitzena azentu utsez bereizten baitugu. Baiñan -r- ori ezifütizko zaida, gure txokoan bortitzago baita oraino aunitzen eínean. Bein bidarraitar batekin txango mindabilala, beste bi lagun egiten ditugu topo. "Egun on", aák; eta nire lagunak aári: "bai zier' ere". Batasuna ez da emen errez. Nik Baxenabarre-Zuberoetakoo artu nendun, eta nire inguruko idazleren bat ni baiño lénago asi ote zan nago -éeri idazten. Beraz, nahi ba'duzute utzi egífen dut, eta gaurdanik erabakirik nago Errebitátan emen darabilladan euskera su egitera, batasunerako erreza baita Gramátikan, eta ontaik asi bear dugu. Beti izki lagungabe (vocal) -a artíkulu egin orde, itza zer vocal'ekin buka, ura luxatuz egin aren artíkuluu, beraz, bost artíkulu, bakarraren orde. Gero, izen-iokuan, lenengo mailletik asita beste guziitan ere, bi vocal'ak bateen urtu, xurtu, ikoldu (contracción). Onela: ogi-i, fonetika bizi ta politikxo ere erabillia baita; ogia garbi garbi, Bidasoz andik entzunik nago erriin; Bizkai-Gipuzkoetan ogia liburuetako fonetika illa da; ez ala ogiya, ogixa; ogie, ogixe, ogidxe, askoz geiago entzuten dugu; baiñan ogii politena ta batasunerako errexena. Ez da Uitzí'koa gero? An ogie, eskue; baiña Larrungo amazapi erriatik amabitan gutxiinik, ogii, eskuu. Uitzin etxee, itxusi samarra iduri zaié beste larrundárrái; Lezetan eta Erraziñ'en etxee, (ea zakar orrekin); beste gañerakoetan etxii. Lepoo, lepook, gipuzko-goierin aditu dut, eta azkenen sartu egin zaida belarriitara. Beraz: gizona, etxee, ogii, lepoo, eskuu, batasunerako araua. Goazen aunitzen eínera (grado plural). Izendatzeko maillean, nominativo'n Leitzako -aák erabilliko dut; aek, aiek, aik, arek, areik, hek, hekiek... egizu or batasuna; ura (edatekoa?), aua politago da bakoitzaren eínerako (bergazp-azk), baiñan a garbiena ta erosoená: aátan, aári, aákin. Bizkaiko -a zer-gatik ez guziok artu, len euskaldun guziina, batasunerako ain errexal! Beste kasuetan, itza zer vocal'ekin buka, a luxatu: karlistán, karlistátan, etxeetan, menditán, eskuutan, mendíri, eskuuri, etc. Or batasuna, ta bestetan ez. Fonetika bizi da, beintzat, tokika naiko erabiltzen dana, arau bat ateratzeko. Griegook ola egin oi zuten, eta ola egífen lukete euskerarekin. Ez giten ezkondu gure txokoarekin, txokokeri, tok'keri (localismuukin). Orixe'k ez du

«GOIZ - ARGÍ»

Baserritarren aldizkaria. Urtearekin batera asi da berriro. Lenago ARANZA-ZU illerokoaren geigarri bat bezela agertu oi zan. "GOIZ-ARGI" illero agertzen da. Idazkariak ugari ditu, nai ainbat ez izan arren. Ortarako baimenik ezpaitago oraindik.

Mundu guziko berriak. Sail ontan une-aldiko gertaera nagusienak aitatzen ditu. Lenengo orrialde aundian agertzen dira euskera errex, samur eta gozoan.

Aita Santuaren erakutsiak. Elizak beti euki izan du ardura aundia nekazariekin. Pio XII Aita Santu zanak mañabat itzaldi zuzendu zizkien alderdi guzietako nekazari. Argia ugari zabaldu zuan baserritarren onerako. Berak aitortu zuan baserriak eman dizkiola eta ematen ari dala Elizari bere gizonik aundienak, naiz santuen artean naiz ja-

Erriz-erri, Sail ontan gure erri txiki te aundietako gertakizunik nagusienak ematen dira soil eta labur.

Aldizkari osoa ezta euskeraz ateratzen. Oraindik ezta lortu baimenik dana gure izkuntzan argitaratzeko. Lautatik bat gutxienez erderaz dator.

Baserritar geienak ondo ikusi dute "GOIZ-ARGI". Askok erosten dute ta gero ta geiago zabalitzen dijoa gure errietan.

Baten-batek esan izango du: "Baiña, ciek guri zer erakutsi bear digute baserriko gauzetan? Obe lukete sciatuko babilira gauzak merke jartzen, esne-bei onak nola mantendu bear diran guri erakusten jardun baiña. Guk geok ere ba-dakigu nola mantendu bear danazienda, gaia euki ezkeru."

Baserritarrak batu bearra daukate nekazaritza indartzeko. Baiña batasunera-

AUSPOA.—Oker bat zuzentzen gatoz. Azkenengo YAKINtzon Loyola'ko zuzenbidea ematen genizuen AUSPOA artu nai zenuenoi. Barkatu, gaizki egin genuen eta ortik naspilla sortu da. AUSPOA'ra suskribitu nai zerenok go-goan artu zuzenbide au: Auspoa, - Conde de Ibar, 4 - Tolosa - Guip. Ona zuzendu zuen eskabidea. Eta eskatu al dezuten guziok.

kintsuen artean. "GOIZ-ARGI" k beti ematen du lenengo planan Aita Santuaren dotriña nekazaritzari buruz.

Urteko Eliz-aroetako berri ere ematen du. Garizuma, Aste Santua, Pazko-aldia. Garai auetan zer sinistu ta egin bear dugun erakusten digu baserri-aldizkari onek.

Bertso-berriak. Gure bertsolarien saioaldi batzuk agertu dira. Bertsolariak indar aundia dute erriaren aurrean. Ezta-go berak bezelakorik gure erria esnatu ta pizkortzeko. "GOIZ-ARGI" k bearrakoa du bertsolarien txoko au.

Gure Jokuak. Sail ontan agertzen dira gure aizkolarien txapelketak, arrijaso-tzailleen desapiyuak, idi-demetako markak, pelotarien gora-beerak, korrikalarien saioak eta estropalarien norgeiagokak.

ko bideak itxita daukate ainbeste etsaien aurrean.

"GOIZ-ARGI" k lagundu nai dio arazo ontan. Baiña baserritarrak ba-daki ondo lanik egin gabe eztagola baserriari eusterik. Orregatik da nekazaria, nekezko eginbearra dalako baserritarrena.

* * *

Oteitza Montevideo'ra

Orain iru illabete aurreratu genuena ikus YAKIN'en 11'gn zenbakian 45 or been), azkenean irabazi du Oteitza'k; Montevideo'n dugu euskaldun jator au. 73 aurre-lanetatik, bereak eraman du arkitektura norgeiagoka. Ta, ba-dira il batzuk bertara joan zitzaiguna.

Zorionak, Gorka, eta beti aurrera.